

Drogi wewnętrzne – I. Definicja

Utworzono: czwartek, 04, marzec 2010 08:56 Marek Wójcik

Definicja drogi wewnętrznej znajduje się w art. 8 ust. 1 ustawy z 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (Dz.U. z 2007 r., Nr 19, poz. 115). Zgodnie z przepisem drogą wewnętrzną jest każda droga niezaliczona do żadnej kategorii dróg publicznych. Podział wszystkich dróg ma zatem charakter dychotomiczny – droga może być albo publiczna, albo wewnętrzna. Trzeciej możliwości nie ma.

Definicja

Oznacza to, że pojęcie drogi wewnętrznej jest tożsame ze stosowanym czasami w publicystyce pojęciem drogi niepublicznej. Dokładniejsze wyjaśnienie pojęcia drogi wewnętrznej wymaga w pierwszej kolejności przytoczenia definicji drogi publicznej. Otóż zgodnie z art. 1 ustawy o drogach publicznych jest to droga zaliczona na podstawie przepisów ustawy do jednej z kategorii dróg, z której może korzystać każdy, zgodnie z jej przeznaczeniem (z ograniczeniami i wyjątkami określonymi w odrębnych przepisach). Jeśli zatem określona droga nie została w formalny sposób zaliczona do kategorii dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych lub gminnych, będzie ona drogą wewnętrzną – nawet wówczas, gdy jest ogólnodostępna, a nawet wtedy, gdy w terenie nie różni się niczym od pobliskiej drogi publicznej.

Nieco więcej problemów przynosi konieczność określenia, jakie obiekty mogą być zaliczone do zbiorczej kategorii dróg. Problem jest konsekwencją niespójności regulacji w ustawie o drogach publicznych i ustawie z 20 czerwca 1997 roku – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2005 r., Nr 108, poz. 908 z późn. zm.).

Zgodnie z tą pierwszą:

- drogą jest budowla wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi, urządzeniami

Drogi wewnętrzne – I. Definicja

Utworzono: czwartek, 04, marzec 2010 08:56 Marek Wójcik

oraz instalacjami, stanowiąca całość techniczno-użytkową, przeznaczona do prowadzenia ruchu drogowego, zlokalizowana w pasie drogowym (art. 4 pkt 1 ustawy o drogach publicznych); dla wyjaśnienia należy dodać, że zgodnie z art. 3 pkt 3 prawa budowlanego budowlą jest każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury;

- pasem drogowym jest wydzielony liniami granicznymi grunt wraz z przestrzenią nad i pod jego powierzchnią, w którym są zlokalizowane droga oraz obiekty budowlane i urządzenia techniczne związane z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu, a także urządzenia związane z potrzebami zarządzania drogą (art. 4 pkt 2 ustawy o drogach publicznych); warto w tym miejscu zwrócić uwagę na rażący błąd definicyjny tzw. „błędne koło” – droga jest definiowana poprzez pojęcie pasa drogowego, zaś pas drogowy – przez pojęcie drogi.

Zaś zgodnie z drugą:

- droga – to wydzielony pas terenu składający się z jezdni, pobocza, chodnika, drogi dla pieszych lub drogi dla rowerów, łącznie z torowiskiem pojazdów szynowych znajdującym się w obrębie tego pasa, przeznaczony do ruchu lub postoju pojazdów, ruchu pieszych, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt (art. 2 pkt 1 prawa o ruchu drogowym).

Literalne odczytanie powołanych definicji prowadziłoby do wniosku, że wydzielony pas terenu, który jest przeznaczony dla ruchu pojazdów i na którym ruch ten faktycznie się odbywa, o ile tylko nie ma położonej specjalnej nawierzchni (ruch odbywa się bezpośrednio po gruncie) nie byłby drogą w rozumieniu ustawy o drogach publicznych, zaś byłby nią w rozumieniu prawa o ruchu drogowym. Aby uniknąć takich paradoksów przyjmuje się zasadniczo, że do uznania danego gruntu (terenu) za drogę wystarczające jest by był przeznaczony na cele ruchu drogowego, co jest potwierdzane odpowiednim oznaczeniem w ewidencji gruntów i budynków.

Zatem podsumowując: drogą wewnętrzną będzie wydzielony grunt (działki gruntu) oznaczony w ewidencji gruntów i budynków jako droga, o ile nie został on uznany w odpowiedniej procedurze za część drogi publicznej. Art. 8 ust. 1 ustawy o drogach publicznych wymienia przykładowe kategorie dróg wewnętrznych. Są to drogi w osiedlach mieszkaniowych, drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, dojazdowe do obiektów użytkowanych przez przedsiębiorców, place przed dworcami kolejowymi, autobusowymi i portami oraz pętle autobusowe.

Uwaga: drogami wewnętrznymi nie będą grunty zajęte pod wewnętrzną komunikację gospodarstw rolnych, leśnych oraz poszczególnych nieruchomości. Zgodnie bowiem z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z 29 marca 2001 roku w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. Nr 38, poz. 454) grunty te wlicza się do przyległego do nich użytku gruntowego. W konsekwencji nie będą one spełniały wymogu wyodrębnienia.

Trochę historii

Drogi wewnętrzne – I. Definicja

Utworzono: czwartek, 04, marzec 2010 08:56 Marek Wójcik

Pojęcie drogi wewnętrznej w jego obecnym kształcie ma względnie świeżą metrykę. Swoją obecną postać przyjęło bowiem dopiero z dniem 1 stycznia 1999 roku na mocy ustawy z 24 lipca 1998 roku o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz.U. Nr 106, poz. 668). Z tym dniem jednym zbiorczym pojęciem drogi wewnętrznej zostały objęte dawne drogi publiczne zakładowe (art. 8 ówczesnego brzmienia ustawy o drogach publicznych) oraz dawne drogi ogólnodostępne niepubliczne (art. 11 ówczesnego brzmienia ustawy o drogach publicznych).

Przed rokiem 1999 drogą zakładową była droga mieszcząca się w jednej z dwóch kategorii:

- ogólnodostępnych dróg stanowiących dojazd do dróg krajowych, wojewódzkich, lokalnych miejskich – do określonych jednostek gospodarki społecznej i innych jednostek organizacyjnych, obszarów leśnych oraz obszarów społecznych gospodarstw rolnych, służące przede wszystkim do ich obsługi;
- placów przed dworcami kolejowymi i autobusowymi, portami morskimi i śródlądowymi, dworcami lotniczymi oraz ogólnodostępnych dojazdów do ramp wyładowniczych i placów składowych, o ile jednak została zaliczona do kategorii dróg zakładowych w drodze uchwały właściwej rady narodowej stopnia podstawowego (później oczywiście rady gminy).

Drogi zakładowe były drogami publicznymi, zatem w świetle prawa były traktowane w sposób identyczny jak np. drogi krajowe.

Zgodnie z ówczesnymi przepisami drogi ogólnodostępne nie zaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych (np. drogi w osiedlach mieszkaniowych, drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych – drogi wiejskie) miały być albo oznakowane jako drogi wewnętrzne, albo ulec likwidacji. Nie trzeba chyba dodawać, że przepis ten pozostał martwy o tyle, że dalej istniały drogi ogólnodostępne nieoznakowane jako drogi wewnętrzne. Co więcej – sam sposób redakcji przepisu powodował, że wątpliwości budziło kwalifikowanie nieoznakowanych dróg ogólnodostępnych niepublicznych.

Zgodnie z upoważnieniem ustawowym zasady funkcjonowania dróg wewnętrznych, w tym ruchu przebiegającego po nich, miała prawo określić Rada Ministrów w drodze rozporządzenia. Delegacja ta została skonsumowana w ramach rozporządzenia Rady Ministrów z 24 stycznia 1986 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o drogach publicznych (tekst pierwotny Dz.U. Nr 6, poz. 33). Spośród zawartych tam przepisów godny uwagi jest §29 ust. 1 ustalający, że do oznakowania dróg wewnętrznych stosowane są tablice wskazujące początek lub koniec drogi wewnętrznej oraz porządkowe, ustalające zakazy, nakazy, ostrzeżenia lub zawierające informacje przy czym na tablicach takich stosuje się takie same symbole znaków pionowych oraz takie same zasady ich umieszczania jak na drogach publicznych. Powołane rozporządzenie w części dotyczącej zasad zarządzania i finansowania oraz oznakowania dróg wewnętrznych utraciło podstawę prawną z dniem 1 stycznia 1999 roku, lecz w całości utraciło moc dopiero 10

Drogi wewnętrzne - I. Definicja

Utworzono: czwartek, 04, marzec 2010 08:56 Marek Wójcik

grudnia 2004 roku w konsekwencji podjęcia ustawy z 14 listopada 2003 roku o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (tekst pierwotny Dz.U. Nr 200, poz. 1953).

Marek Wójcik

Serwis Prawny ZPP prawo@warto_wiedzieć, nr 32, 31 sierpnia 2009 r.